

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Giriş

Değerlendirme, öğrenme/öğretme sürecinde ve sonucunda programın etkinliğini belirlemek amacıyla yapılır. Değerlendirme süreci, öğretmene, öğrencinin kendisine ve veliye, öğrencinin başarısı ve gelişmesi hakkında bilgi sağlar. Değerlendirme; a) öğrencilerin eğitim programında belirtilen kazanımları ne düzeyde edindikleri, b) öğrencilerin öğrenme güçlüğü çektikleri konuları ve ön koşul olan düzeyi sağlayıp sağlayamadıklarına ilişkin bilgi verme, c) öğrencilerin öğrenme ilgilerini ve ihtiyaçlarını belirleme, d) velilere, öğrencinin gelişimi ile ilgili bilgi verme, e) eğitim programının aksayan ve eksik kalan yönlerinin belirlenmesine yönelik bilgi sağlamak gibi çok önemli işlevler görebilir.

Sağlıklı değerlendirme kararları vermenin ön şartı, güvenilir ve geçerli ölçme işlemleri yapmaktır. Bu sebeple öğrenme/öğretme süreçleri neleri içeriyorsa, değerlendirme de bu süreçleri kapsayacak şekilde olmalıdır. Geçerli ölçme teknikleri, ölçülen özelliğin doğasına uygun olmalıdır. Dinleme, sözlü ve yazılı anlatım, konuşma becerileri, ancak bu etkinliğin yapıldığı çalışmalarla geçerli olarak ölçülebilir. Bu tür özelliklerin, sadece testlerle ölçülmesi sağlıklı bir ölçme ve değerlendirme olmaz. Ayrıca her öğrencinin farklı bir birey olduğu gerçeği ve farklı öğrenme biçimleri, değerlendirmede de çeşitliliği gerektirir.

Öğrencilerin izlenmesi ve başarılarının belirlenmesi için gözlem formları, öğrencinin kendisini değerlendirme formları, görüşmeler, dereceleme formları, öğrenci ürün dosyası ve sonuç değerlendirme olarak testlerin kullanılması, öğrenciler hakkında önemli bilgilerin toplanmasını sağlayacaktır. Bu bilgiler, öğrencilerin başarılarını belirlemede kullanılacağı gibi eğitimin kalitesinin artırılmasında, öğretmenin öğrencisini daha iyi tanımasında, öğrencilerin kendini tanımasında ve velilere bilgi sağlamada işe yarayacaktır. Ayrıca değerlendirme, öğretmenin ve öğrencilerin kullandıkları yöntem ve tekniklerin etkinliği konusunda önemli bilgiler sağlar.

Öğrencilerin, süreçteki gelişme ve sonuçtaki başarılarını belirlemek amacıyla gözlem dereceleme formları, öğrenci ürün dosyası, görüşme ve sonuç değerlendirme metotları kullanılacaktır. Ayrıca öğrencilerin kendileriyle ilgili gelişmeleri izleme ve kendilerinin farkına varmaları için kendini değerlendirme formları kullanılacaktır.

Öğretmen, ölçme ve değerlendirme araçlarından elde ettiği bilgiyi, eksiklikleri belirleme ve giderici çalışmalar yapmada kullanmalıdır. Özellikle süreç değerlendirme, bu konuda önemli bilgiler verir.

Kendini Değerlendirme Formları

Kendini değerlendirme formları, öğrencilerin değerlendirme ölçütlerinden haberdar olmasını, böylece beklentileri bilmesini, kendi gelişimini izlemesini, yeteneklerini keşfetmesini, zayıf ve güçlü yönlerini tanımasını, çalışmalarda motivasyonun artmasını ve değerlendirme yapma yeteneği, kazanmasını sağlar.

Öğrenciler, kendini değerlendirme formlarını doldururken konu ile ilgili ifadelerde kendine uygun olan dereceyi işaretleme yoluyla doldurur. Öğrencilerin kendini değerlendirmesi sırasında, öğretmen, yardımcı olmalıdır. Öğretmen, hazır formları örnek olarak kullanarak kendi formlarını hazırlayacaktır.

Öğrenci Gözlem Formları

Gözlemler, başka yolla elde edilmesi çok zor olan konularda doğru bilgilerin elde edilmesini sağlayabilir. Öğrencinin sözlü anlatım, sunum becerileri, grup çalışmaları vb. konulardaki gelişimi hakkında doğrudan gözleyerek bilgi edinilmesini sağlar. Öğretmen gözlem formlarını kullanırken;

- Her öğrenciyi farklı durumlarda birkaç kez gözlemeli.
- Bütün öğrenciler için aynı ölçütleri kullanmalı.
- Farklı alanları farklı zamanlarda gözlemeli.

Gözlemlerini o an kaydetmelidir.

Dereceleme Formları

Dereceleme formları, öğrencilerin yaptıkları çalışmalar veya gösterdikleri performansla ilgili bir kalite tanımıdır. Öğretmenlere puanlama kolaylıkları sağlar, öğrencilere ve velilere çalışmaları değerlendirmede ölçütler sağlar. Öğretmenin genel izlenimine göre verdiği puanlardan daha güvenilirlerdir.

Dereceleme formları, çalışmaların veya performansın taşıdığı niteliklerin ölçekte hangi derecenin özelliğini gösterdiğine göre bir derece tayin edilme şeklinde kullanılır. Değerlendirilen çalışma, formundaki hangi derecenin özelliklerini taşıyorsa o puanı alır.

Öğretmenler, kendilerinin belirleyeceği standartlara göre kendi formlarını geliştirmelidir. Hazırlanan formlar bazı ölçütlerin çıkarılması veya eklenmesi şeklinde hazırlanabilir.

Öğrenci Ürün Dosyası

Öğrenci ürün dosyası, öğrencinin çalışmalarını, çabalarını ve süreç içerisindeki gelişimini öğrencinin kendisine, öğretmene ve veliye gösterir. Öğrencinin sorumluluk bilincini geliştirir, kendini değerlendirme becerisi kazandırır.

Öğrenci ürün dosyası, öğrencilerin kendi çabalarıyla, öğretmenin rehberliğinde yapılan bir çalışmadır. Bu dosyaya koyacağı çalışmaları öğrenci kendisi seçer, öğretmeni ona rehberlik yapar.

1. ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Adı Soyadı : .....

Tarih:

Sınıfı : .....

Numarası : .....

Her öğrencinin kazanımlara ilişkin aşağıdaki ifadeleri ne sıklıkta uyguladığına göre bir derece belirleyerek bu formu doldurunuz.

DERECELER

Her Zaman: 5

Sıklıkla: 4

Bazen: 3

Nadiren: 2

Hiçbir Zaman: 1

KAZANIMLAR	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema
1. Dinleme için ön hazırlık yapar.								
2. Uygun şekilde oturur.								
3. Konuşmacıya odaklanır.								
4. Önemli sorular sorar.								
5. Dinlerken başka şeylerle ilgilenmez.								
6. Dinlediği konuda sorulan sorulara cevap verir.								
7. Konuşmanın sonunda eleştiri getirir.								
8. Dinlediklerini özetler.								
9. Gerekli ön hazırlıkları yapar.								
10. Dinleyicilerin dikkatini çeker.								
11. Konuya uygun giriş yapar.								
12. Ne çok hızlı, ne de çok yavaş konuşur.								
13. Dinleyicilerle göz teması kurar.								
14. Vücut dilini kullanır.								
15. Fikirlerini açık ve anlaşılır bir dille ifade eder.								
16. Fikirlerini destekleyen kanıtlar sunar.								
17. Mantıksal bir sıralama izler.								
18. Sorulan sorulara uygun cevaplar verir.								
19. Konuşma amacını dinleyicilere iletir.								
20. Cümlelerini etkileyici bir üslûpla kurar.								

KAZANIMLAR	1. Tema	2. Tema	3. Tema	4. Tema	5. Tema	6. Tema	7. Tema	8. Tema
21. Okuma amacını belirler.								
22. Okumak için hazırlık yapar.								
23. Okumada dikkat etmesi gereken kuralları bilir.								
24. Okuyacağı metinle ilgili resimleri ve başlığı inceler.								
25. Okuyacakları hakkında tahminlerde bulunur.								
26. Metni uygun bir ses tonuyla okur.								
27. Okurken noktalama işaretlerini dikkate alır.								
28. Kelimeleri ve cümleleri doğru okur.								
29. Okuduğu metin hakkında sorulanları cevaplar.								
30. Okuduğu metinde anlatılmak istenen düşüncüyü söyler.								
31. Okuduklarını özetleyebilir.								
32. Okuduklarıyla ilgili gerçek yaşamdan örnekler verir.								
33. Yazmak için amaç belirler.								
34. Konuya uygun bir giriş yapar.								
35. Yazısının giriş ve sonuç cümlelerini özenle seçer.								
36. Okunaklı bir el yazısı ile yazar.								
37. Yazı dili, herkes tarafından anlaşılabilir şekilde yazılır.								
38. Yazım kurallarına uygun şekilde yazar.								
39. Noktalama işaretlerine uyar.								
40. Yazma amacı yazıdan anlaşılır.								
41. Yazdıklarını günlük yaşamdan örneklerle destekler.								
42. Yazılarını başkalarıyla paylaşır.								
43. Resim ve fotoğrafları yorumlar.								
44. Duygularını, düşüncelerini ve bilgilerini görsellerle anlatır.								
45. Görsellerle verilen mesajları sorgular.								
46. Televizyon ve radyoda verilen reklamları ve haberleri eleştirir.								
47. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını bilir.								
TOPLAM								

2. ARAŞTIRMA ÖDEVİ (PROJE) DEĞERLENDİRME FORMU

Adı Soyadı: ..... Konu: ..... Tarih: ...../...../ 200....

Sınıfı: ..... Numarası: .....

Yönerge: Aşağıda, öğrencinin araştırma ödevi yaparken izlediği süreç ve ödevinin nitelikleri konusunda ifade-ler verilmiştir. Öğrencinin ödevi ile ilgili bu ifadeler, üstteki “Çok İyi”, “İyi”, “Orta”, “Yetersiz”, “Çok Yetersiz” düzeylerinden hangisini karşılıyorsa onun hizasına (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

	Çok İyi	İyi	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz
1. Araştırma amacı belirlenmiştir.					
2. Planlama yapılmıştır.					
3. Hangi kaynaklardan bilgi toplanacağı belirlenmiştir.					
4. Belirlenen kaynaklara ulaşılmıştır.					
5. Ulaşılan kaynaklar konu için geçerlidir.					
6. Çalışmanın devamı için öğretmenin önerileri alınmıştır.					
7. Araştırma kapsamı uygun olarak sınırlanmıştır.					
8. Ulaşılan kaynaklardan önemli bilgiler çıkarılmıştır.					
9. Elde edilen bilgiler yorumlanmıştır.					
10. Yorumlar gerçek hayattan örneklerle desteklenmiştir.					
11. Bilgiler ve yorumlar uygun şekilde düzenlenmiştir.					
12. Araştırma sonuçları rapor edilmiştir.					
13. Araştırma sonuçları başarıyla paylaşılmıştır.					
14. Daha sonraki araştırmalar için hedefler oluşturulmuştur.					

Öğretmenin Görüş ve Önerileri

3. HİKÂYE YAZMA DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Adı Soyadı:

Konu:

Tarih:

Yönerge: Aşağıda, öğrencinin hikâye yazarken yapması gerekenler ile ilgili standartlar ve puan karşılıkları verilmiştir. Öğrencinin yazdığı, hikâyenin düzeyine ilişkin verilen alt ölçütlerde hangi düzeyin özelliklerine uygunsa o düzeyin puanını veriniz. Eğer iki düzeyin arasında ise ara puanları yazınız

Ölçütler	İyi (5 Puan)		Orta (3 Puan)		Yetersiz (0-1 Puan)	Puan
Başlık	Yazılan hikâyeye uygun ve ilgi çekici bir başlığı var.	4	Yazılan hikâyeye uygun bir başlığı var.	2	Başlık hikâye ile çok az ilişkili	
Kahramanlar	Çok iyi betimlenmiş ve yeterli sayıda kahramanı var.	4	Kahramanlar betimlenmiş	2	İyi betimlenmemiş bir temel karakteri var.	
Yer ve Zaman	Anlatımda yer ve zaman ayrıntılı olarak betimlenmiş	4	Anlatımda yer ve zaman belirtilmiş.	2	Anlatımda yer ve zaman belli değil.	
Problem	Kahramanların karşılaştığı problemler ve sebepleri kolayca anlaşılabilir şekilde açıklanmıştır.	4	Kahramanların karşılaştığı problemler belirtilmiştir. Fakat sebeplerine girilmemiştir.	2	Kahramanların karşılaştığı problemler açık değil.	
Çözüm	Kahramanların çözüm için yaptıkları ve çözüm, kolayca anlaşılabilir şekilde belirtilmiştir. Çözüm mantıklıdır.	4	Kahramanların çözüm için yaptıkları ve çözüm, kolayca anlaşılabilir şekilde belirtilmiştir. fakat çözümde bazı mantık hataları yapılmıştır.	2	Herhangi bir çözüm görülmemektedir veya anlaşılması çok zordur.	
İçerik ve Dil	Akıcı şekilde okunabilecek ayrıntılar vardır. Zengin kelime içeriği ve sade bir dil kullanılmıştır.	4	Kısmen akıcılık vardır, yeterli kelime çeşitliliğine sahiptir. Dili bazı zorluklar dışında sadedir.	2	Akıcılık yok, dili çok karmaşık.	
Sonuç	Parçada anlatılmak istenen açıktır.	4	Parçada anlatılmak istenen kısmen açıktır.	2	Parça, herhangi bir mesaj içermemektedir veya ne anlatmak istediği belli değildir.	

Öğretmenin Öneri ve Düşünceleri:

4. PROJE SUNUMU GÖZLEM FORMU

Adı Soyadı:

Projenin Adı:

Tarih:

Yönerge: Aşağıda, öğrencinin sözel sunum becerileri konusunda ifadeler verilmiştir. Öğrencinin sunumu ile ilgili bu ifadeler, üstteki “Çok İyi”, “İyi”, “Orta”, “Yetersiz”, “Çok Yetersiz” düzeylerinden hangisini karşılıyorsa onun hizasına (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

Davranışlar	Çok İyi	İyi	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz
Sunu planı yapılmıştır.					
Gerekli görsel malzemeler hazırlama (resim, poster, grafik, tepegöz saydamı, film).					
Dikkat çekici bir giriş yapılmıştır.					
Projenin hazırlanmasında izlenen yol anlatılmıştır.					
Ulaşılan canlı, basılı veya görsel kaynaklar anlatılmıştır.					
Temel kavramları açıklanmıştır.					
Sözlü sunumu görsel malzemelerle desteklenmiştir.					
İkna edici kanıtlar sunulmuştur.					
Kanıtlar örneklerle desteklenmiştir.					
Açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.					
Dikkat çekici sorular sorarak, ilgi canlı tutulmuştur.					
Çalışmadan çıkarılan sonuç ifade edilmiştir.					
Sorulan sorulara uygun yanıtlar verilmiştir.					
Uygun bir bitiş yapılmıştır.					

Öğretmenin Görüş ve Önerileri:

5. ATATÜRKÇÜLÜK KAZANIMLARI İZLEME FORMU

Adı Soyadı:

Tarih:

Yönerge: Aşağıda, Atatürkcülükle ilgili öğrenciniye kazandırılması gereken kazanım ifadeleri verilmiştir. Öğrencinin durumu ile ilgili bu ifadeler, üstteki “**Evet**”, “**Hayır**” düzeylerinden hangisini karşılıyorsa onun hizasına (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

	Evet	Hayır
1. Atatürk'ün hayatını anlatan kitapları okumaya istek duyar.		
2. Okuduğu/dinlediği metinde, Atatürk'ün askerî hayatıyla ilgili bölümleri belirler.		
3. Okuduğu/dinlediği metinde, Atatürk'ün Millî Mücadele'de karşılaştığı güçlükleri belirler.		
4. Atatürk'ün Millî Mücadele'de karşılaştığı güçlüklerden birine çözüm üretir.		
5. Dinlediği anının Atatürk'ün hangi özellikleri ile ilgili olduğunu tahmin eder.		
6. Başlığından hareketle okuduğu metnin içeriğinin, Atatürk'ün insan hak ve hürriyetlerine verdiği önemle ilişkili olduğunu tahmin eder.		
7. Atatürk'ün, güçlüklerle rağmen başarılı olmasının nedenlerini yazılı/sözlü olarak açıklar.		
8. Atatürk'ün, millî tarihimize önem verdiğine ilişkin farklı kaynaklardan bilgileri derleyerek özetler.		
9. Atatürk'ün sanat severliğine ilişkin fotoğrafları anlamlandırır.		
10. Atatürk'ün, milletlerin tanınmasında güzel sanatların rolüne ilişkin düşüncelerini yorumlar.		
11. Atatürk'ün, milletlerin tanınmasında güzel sanatların rolü ve yerine verdiği önemi benimseyerek tiyatro izlemekten zevk alır.		
12. Cumhuriyet ile ilgili dinlediği bir metni görselleştirir.		
13. Atatürk ve Cumhuriyetin kazandırdığı hak ve hürriyetlere ilişkin olarak bir tiyatro metni hazırlar.		
14. Atatürk, Millî Mücadele ve Cumhuriyet konularında, şiir ve müzik dinletilerine katılımcı ve izleyici olarak yer alır.		

6. ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYASI (PORTFOLIO)

Öğrenci Ürün Dosyası; öğrencinin çabalarını, gelişimini ve başarısını yansıtan çalışmalarının değerlendirme amacıyla toplanmasıdır. Öğrencilerin öğrenme süreci içerisinde harcadığı çabanın, nasıl bir gelişme gösterdiğinin belge ve bilgilerini içerir. Bu dosya öğretmenin rehberliğinde, velinin katılımıyla öğrenci tarafından hazırlanan bir dosyadır. Bu dosyaya öğrencinin yaptığı tüm çalışmalar konmaz. Öğrencinin zaman içerisindeki gelişiminin kanıtı olabilecek nitelikteki daha az sayıda çalışmanın bulunması değerlendirmeyi kolaylaştıracaktır.

Öğrenci Ürün Dosyasının içerisinde bulunabilecek çalışmalar, aşağıdakilerin bir kısmını veya hepsini içerebilir: Örneğin, aşağıdaki çalışmalar dosyaya konulabilir;

- Öğrencilerin yazılı ödevleri (taslak veya bitmiş)
- Grup çalışmaları
- Araştırma ödevleri
- Yapılan görsel sunular
- Konuşma kasetleri
- Fotoğraf ve resimler
- Öğrenci günlükleri
- Öğrenci öz değerlendirme formları
- Öğrenci gözlem formları
- Öğrencilerin seçtiği çalışmalar
- Öğretmen ve velinin seçtiği çalışmalar
- Süreçteki gelişmeyi gösteren yazılı kayıtlar
- Etkinlik raporları
- İzleme sınavı kâğıtları
- Yazılan mektuplar
- Öğretmen anekdotları

Öğrenci Ürün Dosyasının içeriğini belirlemeyi sadece öğrencilere bırakmak, öğrencileri çaresiz bırakabilir. Bu sebeple öğretmen, seçmede rehberlik etmeli ve öğrencileri yönlendirmelidir. Öğrencilere seçme stratejileri önerebilir. Aşağıda örnek seçme stratejileri verilmiştir.

- Öğrencinin en iyi yaptığını düşündüğü çalışma.
- Öğrencinin en son öğrenmelerini içeren çalışmalar.
- Öğrencinin en beğendiği iki çalışma.
- Öğrencinin tekrar yapmayı istediği iki çalışma.
- Öğretmen, öğrenci ve veli tarafından seçilen çalışmalar.

Öğrenci Ürün Dosyası Değerlendirme Formu, bir seri aşama ile yapılır. Bu aşamalar aşağıda sunulmuştur.

a) **Toplama:** Öğrencilerin çalışmalarının toplandığı aşamadır. Bu aşamada öğrencilerin başarısını ve hedeflere göre gelişimini gösteren yeterince çalışma toplanmalıdır. Öğrenci bir çalışmayı dosyaya koyarken neden koyduğunu ve neyi gösterdiğini belirtmelidir.

b) **Seçme:** Bu aşamada toplanan çalışma ve belgelerden hangilerinin değerlendirme amacıyla kullanılacağına seçilmesi gerekmektedir. Hedeflerle uyumlu olmayan parçalar dosyadan çıkarılabilir.

c) **Yansıtma:** Öğrenci, her çalışma için ne düşündüğünü belirtir ve böylece neler yapabileceğinin farkına varır. Öğrencinin, bu aşamada yansıtma için yardıma ihtiyacı olabilir. Öğretmen öğrenciye sorular sorarak yansıtmasına yardımcı olabilir.

d) **Yönelme:** Öğrenci, yansıtma ile kendisi hakkında bilgi sahibi olduktan sonra, daha başka neler yapabileceği ile ilgili hedefler oluşturur.

e) **Bağlantı:** Öğrenme hedefleri ile çalışmalar arasında bire bir bağlantılar kurulur ve öğrencinin hedeflere göre gelişimi ve öğrenme süreci konusunda tartışılır.

Öğrenci ürün dosyalarının değerlendirilmesinde genellikle dereceleme ölçekleri (rubric) kullanılır. Örnek dereceleme ölçeği aşağıda verilmiştir. Öğrenciler, kendi beklentilerine göre bu dereceleme ölçeğini geliştirebilirler.

7. ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYASI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Yönerge: Aşağıda, öğrencinin ürün dosyasının nitelikleri ile ilgili standartları ve puan karşılıkları verilmiştir. Öğrencinin ürün dosyasının düzeyine ilişkin verilen alt ölçütlerde hangi düzeyin özelliklerine uygunsa o düzeyin puanını yazınız.

	5 (ÇOK İYİ)	4 (İYİ)	3 (ORTA)	2 (YETERSİZ)	1 (ÇOK YETERSİZ)	Puan
İÇERİK	Dosya gerekli tüm çalışmaları içermektedir	Dosya gerekli olan çalışmaların çoğunu içermektedir.	Dosya gerekli çalışmaların yarısından çoğunu içermektedir.	Dosya gerekli çalışmalardan az bir kısmını içermektedir.	Dosya yoktur veya önemsiz çalışmalar içermektedir.	
DÜZENLEME	Dosya tamamen ve temizce düzenlenmiştir. İnceleyen çalışmaları bulmakta hiç zorluk çekmemektedir.	Dosya iyi düzenlenmiştir ve inceleyen çalışmaları bulmakta çok az sıkıntı yaşamaktadır.	Dosya yeterli kabul edilebilecek şekilde düzenlenmiştir. İnceleyen çalışmaları bulmakta biraz sıkıntı yaşamaktadır.	Dosya düzenlemek için bazı şeyler yapılmış olsa da inceleyen çalışmaları bulmakta sıkıntılar yaşamaktadır.	Dosya yok veya bir düzenleme yoktur. Sadece kâğıtların toplanmış hâlidir.	
NİTELİK	Dosya üstün nitelikli çalışmalar içermektedir.	Dosya kabul edilebilir nitelikte çalışmalar içermektedir.	Dosya kabul edilebilirliğe yakın nitelikte çalışmalar içermektedir.	Dosya kabul edilebilecek niteliğin altında çalışmalar içermektedir.	Dosya yoktur veya kabul edilemeyecek çalışmalar içermektedir.	
HEDEFLERE GÖRE GELİŞİM	Öğrencinin hedeflere göre zaman içerisindeki gelişiminin bir haritası gibidir.	Öğrencinin hedeflere göre gelişimi hakkındaki tüm bilgileri içermektedir.	Öğrencinin hedeflere göre gelişimi hakkındaki çoğu bilgileri içermektedir.	Öğrencinin hedeflere göre gelişimi hakkında az bilgi içermektedir.	Öğrencinin hedeflere göre gelişimi hakkında bilgi içermemektedir.	

Öğretmenin Öneri ve Düşünceleri:

8. ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Öğrenci No:

Açıklama: Bu ölçek, öğrencilerin etkinlik süresince yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrenci kazanımları hangi düzeyde gerçekleştiriyorsa, hizasına (X) işareti koyarak doldurulacaktır.

GÖZLENECEK KAZANIMLAR	Her zaman (5)	Sıklıkla (4)	Bazen (3)	Nadiren (2)	Hiç bir zaman (1)
I. HAZIRLIK					
1. Bilgi kaynaklarına ulaşma yollarını bilir.					
2. Kaynaklardan etkin bir biçimde faydalanır.					
3. Derse değişik kaynaklarla hazırlanır.					
4. Derse ön hazırlık yapmış olarak gelir.					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1. Görüşlerini ifade etmede kendine güvenir.					
2. Görüşü sorulduğunda söyler.					
3. Yeni, özgün ve eleştirel sorular sorar.					
4. Özgün örnekler bulur ve fikirlerini belirtir.					
5. Dersi iyi dinlediği izlenimini veren sorular sorar.					
III.İNCELEME - ARAŞTIRMA - GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için farklı kaynaklardan faydalanır.					
2. Verilen kaynakların dışında kaynaklar bulmak için çaba harcar.					
3. Araştırma inceleme ödevlerini özenle yapar.					
4. Gerektiğinde dikkatli bir şekilde gözlem yapar.					
5. Gözlemlerinden uygun sonuçlar çıkarır.					
6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
TOPLAM					

9. GÖRSEL SUNU DEĞERLENDİRME FORMU

Adı Soyadı:

Konu:

Tarih:

Yönerge: Aşağıda, öğrencinin görsel sunu yapması ile ilgili standartlar ve puan karşılıkları verilmiştir. Öğrencinin görsel sunu yapma düzeyi üstteki “İyi”, “Orta”, “Yetersiz” düzeylerinden hangisini karşılıyorsa onun hizzasına o düzeyin puanını yazınız. Eğer iki düzeyin arasında ise ara puanları yazınız.

Ölçütler	İyi (5 Puan)		Orta (3 Puan)		Yetersiz (0-1 Puan)	Puan
Hazırlık	Çok iyi planlanmış, tüm gerekli malzemeler toplanmış, uygun bir işlem sırası izlenmiş.	4	Bazı görsel malzemeler eksik kalmış, işlem sıralamasında bazı hatalar var.	2	Karmaşık bir çalışma şekli izlenmiş, birçok malzeme eksik, bir plandan yoksun.	
Bilgi Verme	Konuyla doğrudan ilgili, zekice organize edilmiş, konu ve düşünceyi çok iyi anlatılmış.	4	Konuyla ilgili, fakat konunun anlaşılmasında bazı eksik noktalar bırakılmış.	2	Konuyla doğrudan ilgili değil. Ne anlatılmak istendiği çok belli olmuyor.	
Görünüş	Akıcı ve ilgi çekici bir düzenlemeye sahip, zevkle izlenilebilir.	4	Bazı düzensizlikler var, ilgi çekici düzenlemelere de sahip. Fakat bu düzenlemeler tamamını kapsamıyor.	2	Bir düzene sahip değil, görsel çekiciliği yok.	
Sadelik	Gereksiz karmaşıklıktan uzak, açık ve anlaşılır bir anlatıma sahip.	4	Konuyu anlatmada yeterli, fakat bazı gereksiz karmaşıklıklar içeriyor.	2	Nedensiz malzemeler kullanılmış, anlatılmak istenen tam olarak seçilemiyor.	
Uygunluk	Konuyu anlatmak için en iyi yöntem kullanılmış.	4	Konu anlaşılabilir, fakat daha iyi bir yöntem seçilebilirdi.	2	Konu ile görsel sunu çok az ilişkili.	
Sunuş	Etkileyici, izlenmesi kolay ve eğlenceli bir sunuma sahip, bireysel yaratıcılık katılmış.	4	Bazı hatalar dışında, eğlenceli ve izlenebilir bir sunumu var.	2	İzleyenleri sıkı ve anlaşılması zor bir sunumu var.	

Öğretmenin Öneri ve Düşünceleri:

10. GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

Grubun Adı:

Tarih:

Yönerge: Grup, hangi düzeyde yeterli görülüyorsa onun hizasına (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

BECERİLER	Her zaman (5)	Genellikle (4)	Bazen (3)	Nadiren (2)	Hiçbir zaman (1)
Grup amaçlarını oluşturmaya tüm üyeler katkı yapmıştır.					
Grup tam ve zamanında toplanır.					
Grup üyeleri birbirlerine yardımcı olur.					
Grup üyelerinin tamamı çalışmada görev alır.					
Grup üyeleri birbirlerinin düşüncelerine saygı gösterir.					
Grup üyeleri birbirleriyle etkileşim içerisinde çalışmalarını sürdürür.					
Grup üyeleri kaynak ve araç gereçlerini paylaşır.					
Grup üyeleri bulgularını ve sonuçlarını paylaşır.					
Her üye sorumluluğunu yerine getirir.					
Grupta herkesin fikirlerinin önemli olduğuna inanılır.					
Öneri ve görüşler tartışılır.					
Çalışma sonuçlarından ortak sonuçlar üretirler.					
İlerideki çalışmaları için birlikte karar alırlar.					

Öğretmenin Öneri ve Düşünceleri:

11. KELİMELELERLE ÇALIŞMA GÖZLEM FORMU

Adı Soyadı:

Tarih:

Yönerge: Aşağıda, kelimelerle çalışma etkinliği sırasında yapması gerekenler konusunda ifadeler verilmiştir. Öğrencinin çalışması ile ilgili bu ifadeler, üstteki “Çok İyi”, “İyi”, “Orta”, “Yetersiz”, “Çok Yetersiz” düzeylerinden hangisini karşılıyorsa onun hizasına (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

Davranışlar	Çok İyi	İyi	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz
→ Anlamını bilmediği kelimeleri belirleyebiliyor.					
→ Kelimelerin anlamını sözlükten bulabiliyor.					
→ Kelimenin anlamını kendi cümleleriyle ifade edebiliyor.					
→ Kelimeyi yeni bir cümlede kullanabiliyor.					
→ Kullandığı cümleye göre kelimeye uygun ekler koyabiliyor.					
→ Kelimenin kullanıldığı cümle anlamlıdır.					
→ Kelimenin kullanıldığı cümle özgündür.					
→ Kelimenin diğer anlamlarını ayırt edebiliyor.					
→ Kelimenin diğer anlamlarına uygun cümleler oluşturabiliyor.					

Öğretmenin Düşünceleri ve Önerileri:

12. GEZİ, GÖZLEM, İNCELEME FORMU

Adı Soyadı:

Tarih:

Gezi Konusu:

Aşağıda, gezi, gözlem veya inceleme sırasında yapılması gerekenler konusunda ifadeler verilmiştir.

Öğrencinin becerisi ile ilgili bu ifadeler, üstteki “Çok İyi”, “İyi”, “Orta”, “Yetersiz”, “Çok Yetersiz” düzeylerinden hangisini karşılıyorsa onun hizasına (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

Gözlenilecek Özellikler	Çok İyi	İyi	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz
→ Gezi, gözlem amacını belirleme					
→ Gezide nelerin gözlem ve inceleme konusu olduğunu belirleme					
→ Gezide uyulacak kuralları bilme					
→ Gezi yerine varıncaya kadar uyumsuz hareketlerden kaçınma					
→ Gezi düzenine uygun davranma					
→ Gezi yerine varıldığında, gerekli gözlem ve incelemeleri yapma					
→ Gerekliğinde öğretmenine veya ilgili kişilere sorular sorma					
→ Gerekli notları alma					
→ Gözlem ve incelemelerinden sonuçlar çıkarma					
→ Geziyle ilgili değerlendirme yapma					
→ Gezi, gözlem ve incelemeye ilişkin rapor hazırlama					

Öğretmenin Düşünce ve Önerileri:

13. MEKTUP YAZMA DEĞERLENDİRME FORMU

Adı Soyadı:

Tarih:

Konu:

Öğrencilerin yazdıkları mektuplarla ilgili olarak aşağıdaki formu doldurunuz.

MEKTUP YAZMA DEĞERLENDİRME FORMU

Evet

Hayır

→ Mektup yazılacak kişi ve amaç belirlenmiştir.	.....	.....
→ Sağ üst köşeye tarih yazılmıştır.	.....	.....
→ Hitap (selâmlama) bölümü doğru olarak yazılmıştır.	.....	.....
→ Hitaptan sonra satırbaşı yapılmıştır.	.....	.....
→ Mektubun gövde kısmı yazılmıştır.	.....	.....
→ Gövde kısmında anlatılmak istenen yazılmıştır.	.....	.....
→ Anlatılmak istenen belirtilmiştir. Cümleler açık ve anlaşılırdır.	.....	.....
→ Uygun bir bitiriş yapılmıştır.	.....	.....
→ Yazı okunaklıdır.	.....	.....
→ Sağ alt köşeye ad, soyad ve imza eklenmiştir.	.....	.....
→ Zarfın üzerinde sol üst köşeye kendi adresi yazılmıştır.	.....	.....
→ Alıcının adresi sağ alt köşeye yazılmıştır.	.....	.....

Öğretmenin Düşünceleri ve Önerileri:

14. DİLEKÇE YAZMA DEĞERLENDİRME FORMU

Adı Soyadı:

Tarih:

Konu:

Öğrencilerin yazdıkları dilekçelerle ilgili olarak aşağıdaki formu doldurunuz.

DİLEKÇE YAZMA DEĞERLENDİRME FORMU

Evet

Hayır

→ Dilekçenin verileceği kurum doğru olarak yazılmıştır.

.....

.....

→ Dilekçeyi yazma amacını belirtmiştir.

.....

.....

→ Uygun kapanış yapılmıştır.

.....

.....

→ Yazısı okunaklıdır.

.....

.....

→ Cümleler açık ve anlaşılırdır.

.....

.....

→ Sol alt köşeye adresini yazmıştır.

.....

.....

→ Sağ alt köşeye ad, soyad ve imza eklenmiştir.

.....

.....

Öğretmenin Düşünceleri ve Önerileri:

15. ELEŞTİREL DİNLEME FORMU

Adı Soyadı:

Tarih:

Yönerge: Aşağıda, eleştirel dinleme standartları ve puan karşılıkları verilmiştir. Öğrencinin eleştirel dinleme düzeyi üstteki “İyi”, “Orta”, “Yetersiz” düzeylerinden hangisini karşılıyorsa onun hızasına o düzeyin puanını yazınız. Eğer iki düzeyin arasında ise ara puanları yazınız.

Ölçütler	İyi (5 Puan)	Ara Puan	Orta (3 Puan)	Ara Puan	Yetersiz (0-1 Puan)	Puan
İlgi	Eleştirel dinliyor ve etkili notlar alıyor.	4	İlgi ile dinliyor ve bazı notlar alıyor.	2	Çok az ilgili ve not almıyor.	
Ana Düşünce	Ana düşünceyi ve ara düşünceleri ayırt edebiliyor. Yorumluyor, konuyu özetleyebiliyor.	4	Ana düşünceyi ara düşüncelerde ayırabiliyor, bazı hatalı yorumlar yapıyor.	2	Ana düşünce ile ara düşünceleri ayıramıyor.	
Kanıtlar ve Örnekler	Ana düşünceyi desteklemek için sunulan kanıtları ve örnekleri değerlendirebiliyor, uygunluğuna karar verebiliyor.	4	Ana düşünceyi destekleyen bazı kanıtların ve örneklerin uygunluğunu belirleyebiliyor.	2	Ana düşünceyi desteklemek için sunulan kanıt ve örneklerin uygunluğunu belirleyemiyor.	
Konuşma tarzı ve dili	Nasıl bir konuşma dili kullanıldığını, dilin ikna etmek için etkili kullanılıp kullanılmadığını belirleyebiliyor.	4	Nasıl bir konuşma dili kullanıldığını belirleyebiliyor.	2	Kullanılan konuşma dilinin özelliklerini belirleyemiyor.	
Uygunluk	Konuşmacının düşüncelerini gerçeklerden ayırt edebiliyor. Övgü ve yanlı söylemleri tespit edebiliyor.	4	Konuşmacının bazı düşüncelerini gerçekler gibi algılayabiliyor. Övgü ve yanlı söylemlerin farkına varabiliyor.	2	Yanlı konuşmacı düşüncelerini gerçeklermiş gibi kabul ediyor.	
Değerlendirme	Konuşmacının sunduğu güçlü ve zayıf kanıtlardan sonuç çıkarabiliyor, konuşmacının haklı olduğu ve yanlış olduğu yönleri belirleyebiliyor.	4	Konuşmacının sunduğu güçlü ve zayıf kanıtların bazılarını değerlendirebiliyor.	2	Konuşmacının düşüncelerini değerlendirmeden kabul ediyor.	

Öğretmenin Öneri ve Düşünceleri:

16. “OKUMAYA YÖNELİK TUTUMU” ÖLÇEĞİ

Adı Soyadı:

Tarih:

Değerli öğrenciler,

Bu ölçek, okumaya yönelik tutumunuzu belirlemek amacıyla uygulanacaktır.

Aşağıdaki cümlelerin doğru ya da yanlış bir cevabı yoktur. Aşağıdaki cümleleri okuduğunuzda aklınızdan ne geçiyorsa ona göre cevaplayınız. Cümleyi okuduğunuzda; “Her Zaman”, “Genellikle”, “Bazen”, “Çok Az” veya “Hiç” şıklarından daha uygun olanı ile işaretleyiniz. Cevabınız dersinizdeki başarıyı hiçbir şekilde etkilemeyecektir. İşaretlemenizi (X) ile yapabilirsiniz.

DAVRANIŞLAR	Her Zaman	Genellikle	Bazen	Çok Az	Hiç
1. Okuma esasına dayanan derslerden hoşlanırım.					
2. Benim için okumak ilgi çekicidir.					
3. İnsanların önünde herhangi bir metni okumaktan hoşlanırım.					
4. Okuyarak öğrenirken mutlu olurum.					
5. Benim için okulda en eğlenceli uğraş okumaktır.					
6. Okuduğum hikâye ile ilgili soruları cevaplamak benim için kolaydır.					
7. Okumak benim için sıkıcıdır.					
8. Okuduğum kitaplardan daha zor kitaplar okuyabilirim.					
9. Param olduğunda kitap almak hoşuma gider.					
10. Okuduğum bir hikâyeyi anlatmak hoşuma gider.					
11. Okumayı eğlenceli bulurum.					
12. Okuma esasına dayanan daha fazla dersimiz olsun isterdim.					

Öğretmenin Öneri ve Düşünceleri:

17. “YAZMAYA YÖNELİK TUTUMU” ÖLÇEĞİ

Adı Soyadı:

Tarih:

Değerli öğrenciler,

Bu ölçek, yazmaya yönelik tutumunuzu belirlemek amacıyla uygulanacaktır.

Aşağıdaki cümlelerin doğru veya yanlış bir cevabı yoktur. Bu cümleleri; “Her Zaman”, “Genellikle”, “Bazen”, “Çok Az” veya “Hiç” şıklarından daha uygun olanı ile işaretleyiniz. Cevaplarınız, dersinizdeki başarıyı hiçbir şekilde etkilemeyecektir. İşaretlemenizi (X) ile yapabilirsiniz.

DAVRANIŞLAR	Her Zaman	Genellikle	Bazen	Çok Az	Hiç
1. Hikâyeler yazmayı severim.					
2. Yazmak sıkıcıdır.					
3. Boş zamanlarımda yazmak hoşuma gider.					
4. Küçük notlar ve mektuplar yazmaktan hoşlanırım.					
5. Okulda yazı yazmayı severim.					
6. Ne yazacağımı düşündüğümde zorlanırım.					
7. Evde yazmak eğlencelidir.					
8. Yazmaktan nefret ederim.					
9. Yazdıklarımı başkalarıyla paylaşmayı severim.					
10. Yazmak benim için eğlencedir.					
11. Yazmak için daha fazla ders saati olmasını isterdim.					
12. Yazdıklarımı okumak hoşuma gider.					
13. İyi bir yazar olduğumu düşünüyorum.					
14. Yazmayı seviyorum.					
15. Yazmak boş bir uğraştır.					

Öğretmenin Öneri ve Düşünceleri:

18. ÖĞRETMEN DERS İŞLEME KENDİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

İşlemiş olduğunuz konularla ilgili olarak aşağıdaki formu doldurunuz.

	Davranışlar	EVET	HAYIR
1	Öğrencilerin dikkatini derse çekebildim.		
2	Öğrencileri hedeften haberdar edebildim.		
3	Uygun kaynak ve araç gereçleri kullandım.		
4	Konu ile ilgili ön bilgileri hatırlattım, konu ile ilişkilendirdim.		
5	Öğrencilerin motivasyonunu sağladım.		
6	Konuyu uygun yöntem ve tekniklerle işledim.		
7	Öğrencilerle etkili iletişim kurdum.		
8	Ara özetlerle konuyu pekiştirdim.		
9	Öğrencilerden karşılık aldım ve düzeltmeler yaptım.		
10	İpuçları verdim.		
11	Olumlu kazanımları pekiştirdim.		
12	Kazanımları değerlendirdim.		

19. KENDİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Adı Soyadı:

Tarih:

Aşağıdaki formu doldurunuz.

Öğrenme Alanları	KAZANIMLAR	DERECELER		
		Evet	Kısmen	Hayır
Dinleme	Dinleme amacımı ve bu amaca uygun yöntem belirlerim.			
	Anlamadığım yerleri veya açıklanması gereken yerleri sorarım.			
	Dinlediklerimi zihnimde değerlendiririm.			
	Dinlediklerimden öğrendiklerimi özetleyerek yazarım.			
Konuşma	Dinleyicilerin dikkatini çekerim.			
	Gerektiğinde el ve vücut hareketleri kullanırım.			
	Konuşurken açık ve anlaşılır bir dil kullanırım.			
	Ana düşünceyi ve diğer düşünceleri ifade edebilirim.			
	Düşünceleri destekleyen gerekli kanıtları sunarım.			
	Konu dışına çıkmadan konuşurum.			
	İkna edici bir üslûpla konuşurum.			
	Sorulan soruları cevaplarım.			
Okuma	Okuma amacımı belirlerim.			
	Başlığı ve resimleri incelerim.			
	Okuyacaklarımla ilgili tahminlerde bulunurum.			
	Okuduklarımı zihnimde canlandırırım.			
	Kendimi kahramanların yerine koyarım.			
	Okuduklarımda ortaya konan sorunları belirler, bu sorunlara farklı çözümler bulurum.			
	Anlamadığım yerleri tekrar okurum.			
	Ne anlatılmak istendiğini düşünürüm.			
Yazma	Konuya uygun bir giriş yaparım.			
	Konu dışına çıkmadan yazarım.			
	Yazılarımda bitişik el yazısı kullanırım.			
	Açık ve anlaşılır bir dil kullanırım.			
	Yazarken sözlük ve imlâ kılavuzu kullanırım.			
Görsel Okuma ve Sunu	Sunu için hazırlanırım.			
	Sunularımda gerçek nesne ve modelleri kullanırım.			
	Duygularımı, düşüncelerimi ve bilgilerimi görsellerle anlatırım.			
	Görsellerle verilen mesajları sorgularım.			
	Televizyon ve radyoda verilen reklamları ve haberleri eleştiririm.			
Toplam				

20. ARAŞTIRMA ÖDEVİ (PROJE) DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Adı Soyadı:

Konu:

Tarih:

Aşağıda, araştırma ödevi sırasında yapılması gerekenler verilmiştir. “Çok İyi”, “İyi”, “Orta”, “Yetersiz”, “Çok Yetersiz” ifadelerinden hangisi sizin araştırma ödevi düzeyinizi karşılıyorsa karşısına X işareti koyarak işaretleyiniz.

	Çok İyi	İyi	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz
Araştırma amacımı belirledim.					
Ödevimi nasıl ve hangi sürede yapacağımı planladım.					
Ödev konusuyla ilgili büyüklerimin önerilerini aldım.					
Hangi kaynaklardan yararlanabileceğimi belirledim.					
Kaynakları nerede bulabileceğimi belirledim.					
Belirlediğim kaynaklara ulaştım.					
Kaynaklardan bilgileri aldım (fotokopi, yazılı not, ses kaseti)					
Gerektiğinde öğretmenimden yardım aldım.					
Topladığım bilgileri amacıma uygun olarak yorumladım.					
Yorumlarımı örneklerle destekledim.					
Bilgileri, yorumları ve örnekleri uygun olarak düzenledim.					
Araştırmadan çıkan sonucu belirledim.					
Araştırmayı, düzgün bir şekilde yazdım.					
Araştırma raporunu sınıfa sundum.					

Bu araştırmadan, ...

.....

..... öğrendim.

Bu araştırmada, ...

..... yapsaydım daha iyi olacaktı.

21. HİKÂYE - FİLM ANLATIMI KENDİNİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Adı:

Hikâyenin/Filmin Adı:

Tarih:

Yazar/Yönetmen:

Aşağıda, bir hikâye veya izlenen bir film anlatılırken, takip edilmesi gereken süreç verilmiştir. “Çok İyi”, “İyi”, “Orta”, “Yetersiz”, “Çok Yetersiz” ifadelerinden hangisi anlatım düzeyinizi karşılıyorsa karşısına X işareti koyarak işaretleyiniz.

	Çok İyi	İyi	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz
Hikâyenin/filmin adını ve konusunu söyledim.					
Kahramanların isimlerini söyledim.					
Olayın yaşandığı yeri betimledim.					
Olayları sırasına göre anlattım.					
Hikâyedeki / filmdeki problemleri / ana düşünceyi açıkladım.					
Hikâyedeki / filmdeki problemlerin çözümlerini açıkladım.					
Hikâye / film hakkındaki hissettiklerimi açıkladım.					
Hikâyeyi, başka bir hikâyedeki veya kendi hayatımdaki bir olayla karşılaştırdım.					
Hikâyedeki / filmdeki en beğendiğim olayı / karakteri nedenleriyle belirttim.					
Hikâye / film için kendi düşündüğüm sonu belirttim.					

Bu Hikâyeden / filmde öğrendiklerim:.....

.....

Bu konu hakkında benim yaşadıklarım:.....

.....

22. PROJE SUNUMU KENDİNİ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı Soyadı:
Projenin Adı:

Tarih:

Aşağıda, proje durumu sırasında yapılması gerekenler verilmiştir. “Çok İyi”, “İyi”, “Orta”, “Yetersiz”, “Çok Yetersiz” ifadelerinden hangisi sizin proje sunum düzeyinizi karşılıyorsa karşısına X işareti koyarak işaretleyiniz.

	Çok İyi	İyi	Orta	Yetersiz	Çok Yetersiz
Malzemelerimi hazırladım					
Girişte, dinleyenlerin dikkatini çekmeyi başardım.					
Çalışmamı hazırlarken nasıl bir yol izlediğimi anlattım.					
Kaynaklarım hakkında kısa bilgiler verdim.					
Sunumda görsel malzemeler kullandım.					
Dinleyenlerin soru sormalarına izin verdim ve cevapladım					
Dinleyicilerin ilgilerini çekmek için önemli sorular sordum.					
Çalışmadan çıkarılan sonucu söyledim.					

Yeterli Yönlerim:.....

.....

Geliştirmem Gereken Yönlerim:.....

.....

.....